

Klustry Energii, Spółdzielnie Energetyczne, Prosument Wirtualny oraz Prosument Zbiorowy- aktualny stan prawny

Tomasz Koprowiak

Iława 06.09.2021

Plan prezentacji

1. Klastry energii jako element energetyki rozproszonej
2. Klastry energii – główne cele, definicja, rola w społeczności lokalnej, strategia rozwoju
3. Klastry energii - dobre praktyki
4. Spółdzielnia Energetyczna w Ustawie OZE
5. Spółdzielnia Energetyczna jako element lokalnego rynku energii
6. Prosument wirtualny
7. Prosument zbiorowy
8. Prosument zwykły-proponowane zmiany

Klastry energii

Klaster Energii – główne cele

Rozwój energetyki rozproszonej

poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego

zapewnienie efektywności ekonomicznej, przyjaźnie dla środowiska

tworzenie optymalnych warunków umożliwiających wdrożenie najnowszych technologii

uwzględnienie miejscowych zasobów i potencjału energetyki krajowej

Źródło: Ministerstwo Energii

Klaster energii - definicja

cywilnoprawne porozumienie,

- w skład którego mogą wchodzić:
  - osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki naukowe, instytuty badawcze jednostki samorządu terytorialnego,

dotyczące

- wytwarzania i równoważenia zapotrzebowania,
- dystrybucji lub
- obrotu energią z odnawialnych źródeł energii lub
- z innych źródeł lub paliw, w ramach sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV,

obszar działania

- jeden powiat lub 5 gmin

klaster energii reprezentuje koordynator, którym jest powołana w tym celu:

- spółdzielnia,
- stowarzyszenie,
- fundacja
- lub wskazany w porozumieniu cywilnoprawnym dowolny członek klastra energii.

Źródło: Ministerstwo Energii

Klasy energii narzędziem rozwoju lokalnego

Lokalna niezależność energetyczna

Zwiększenie pewności i ciągłości dostaw

Zagospodarowanie lokalnie dostępnych zasobów

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Niwelowanie różnic pomiędzy miastami a terenami wiejskimi

Zrównoważony rozwój

Nowe miejsca pracy

Aktywizacja społeczeństwa

Źródło: Ministerstwo Energii

Samorząd w klastrach

- koordynacja działań
- wsparcie dla wspólnych działań społeczności
- zapewnienie wkładu w zakresie współpracy lokalnych instytucji publicznych

Strategia klastra

Opis klastra

Zakres funkcjonowania klastra

Cele klastra

Współpraca z OSD

Bilans energii w klastrze

Planowane inwestycje

Analiza SWOT

Niezbędne elementy klastra

Umowy

Wewnętrzne

- Pomędzy członkami klastra: osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki naukowe, instytuty badawcze lub jednostki samorządu terytorialnego
- O zawiązaniu klastra;
- Sprzedaży energii do koordynatora;
- Sprzedaży energii przez koordynatora do odbiorcy

Zewnętrzne

- O świadczenie usług dystrybucji; z istniejącym operatorem systemu dystrybucyjnego
- Sprzedaży energii;
- Pozostałe, niezbędne do funkcjonowania (np. obsługa prawna)

Przepisy organizacyjne

1. **Wykonywanie działalności gospodarczej**, o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, w ramach klastra energii jest realizowane w ramach **koncesji wydanej dla koordynatora klastra energii lub w ramach wpisu koordynatora klastra energii do rejestru**, o którym mowa w art. 7 lub art. 23 lub art. 34.
2. Do **koordynatora klastra energii stosuje się** przepis art. 9d ustawy – Prawo energetyczne w zakresie dotyczącym **przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo** w rozumieniu przepisów prawa energetycznego.
3. **Operator systemu dystrybucyjnego** elektroenergetycznego, z którym zamierza współpracować klastr energii, **jest obowiązany do zawarcia z koordynatorem klastra energii umowy o świadczenie usług dystrybucji**, o której mowa w art. 5 ustawy – Prawo energetyczne.
4. **Obszar działania** klastra energii ustala się na **podstawie miejsc przyłączenia wytwórców i odbiorców energii** będących członkami tego klastra.
5. Działalność klastra energii nie może obejmować połączeń z sąsiednimi krajami.

Możliwe kierunki współpracy i rozwoju w ramach klastra

Klaster zostaje zawiązany Porozumieniem, w celu wspólnego i skoordynowanego działania na rzecz:

- równoważenia podaży oraz zapotrzebowania na energię elektryczną,
- równoważenia podaży oraz zapotrzebowania na energię ciepłą;
- podaży nowych produktów i usług w zakresie dostawy energii (np. chłód) lub paliw;
- rozwoju rozproszonych źródeł energii odnawialnej;
- poprawy bezpieczeństwa zasilania poprzez instalacje nowych źródeł OZE;
- racjonalizacji wykorzystania lokalnych zasobów energii, w tym energii z OZE;
- dostosowania źródeł energii do wymagań środowiskowych UE;
- uzyskania efektu ekonomicznego z wykorzystaniem źródeł OZE;
- wykorzystania lokalnych zasobów potencjalnych źródeł energii (np. biomasa, geotermia, energia wiatru, energia słońca, itp.);
- rozwoju niskoemisyjnego transportu publicznego;
- efektywności energetycznej;
- elektromobilności;
- innowacyjnych rozwiązań z zakresu: pozyskania energii ze źródeł odnawialnych i innych źródeł, zarządzania zasobami, organizacji, sprzedaży, dostawy, itp.

Klasy Energii- Dobre praktyki

Lista klastrów, które uzyskały z wyróżnieniem Certyfikat Pilotażowego Klastra Energii:

- 1. Klaster Energii Zbiornika Czorsztyńskiego - Lider**
- 2. Białogardzki Klaster Energii**
- 3. Energy REGION Michałowo**
- 4. Karkonoski Klaster Energetyczny**
- 5. Klaster Energii "Żywiecka Energia Przyszłości"**
- 6. Klaster Energii Serce Podhala**
- 7. Olecki Klaster odnawialnej energii elektrycznej i ciepłej „ZIELONE OLECKO”**
- 8. Siemiatycki Klaster Energii**
- 9. Słupski Klaster Bioenergetyczny**
- 10. Zgorzelecki Klaster Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej**

Spółdzielnie Energetyczne

Podstawa Prawna

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. z 2019 r. poz. 1524)

Definicja Spółdzielni Energetycznej

1. Spółdzielnia w rozumieniu ustawy z dnia 16 września 1982 r. - **Prawo spółdzielcze** (Dz.U. z 2018 r. poz. 1285 oraz z 2019 r. poz. 730, 1080 i 1100) lub ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz.U. poz. 2073),
2. **Przedmiot działalności - wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, przyłączonych do zdefiniowanej obszarowo sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej.**

Główne cele Spółdzielni Energetycznych

1. Poprawa warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej na terenach wiejskich
2. Poprawa konkurencyjności sektora rolno spożywczego
3. Zwiększenie wykorzystania lokalnie występujących zasobów odnawialnych
4. Rozwój gospodarczy kraju

Gdzie mogą powstawać Spółdzielnie Energetyczne

1. Na obszarze **gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej** w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej lub na obszarze **nie więcej niż 3** tego rodzaju **gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą**;
2. Na obszarze **jednego operatora systemu dystrybucyjnego** elektroenergetycznego lub sieci dystrybucyjnej gazowej lub ciepłowniczej, zaopatrujących w energię elektryczną, biogaz lub ciepło wytwórców i odbiorców będących członkami tej spółdzielni, których instalacje są przyłączone do sieci danego operatora lub do danej sieci ciepłowniczej;
3. **Obszar** działania spółdzielni energetycznej ustala się **na podstawie miejsc przyłączenia wytwórców i odbiorców** będących członkami tej spółdzielni do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej.

Warunki powstania Spółdzielni Energetycznej

- 1) liczba członków jest mniejsza niż **1000**;
- 2) w przypadku gdy przedmiotem jej działalności jest wytwarzanie:
  - a) **energii elektrycznej**, łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii:
    - umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż **70% potrzeb własnych** spółdzielni energetycznej i jej członków,
    - nie przekracza **10 MW**,
  - b) **ciepła**, łączna moc osiągalna cieplna nie przekracza **30 MW**,
  - c) **biogazu**, roczna wydajność wszystkich instalacji nie przekracza **40 mln m³**

Preferencje dla Spółdzielni Energetycznych

1. Prosumencki system rozliczeń na podstawie opustów
2. Możliwość uzyskania największych korzyści przy zarządzaniu energią
3. Brak konieczności odliczania pomocy publicznej

Spółdzielnia Energetyczna- rozliczenie ze sprzedawcą energii

1. Sprzedawca dokonuje ze spółdzielnią energetyczną rozliczenia ilości energii elektrycznej:
  - **wprowadzonej** do sieci dystrybucyjnej *elektroenergetycznej* **wobec** ilości energii elektrycznej **pobranej** z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez spółdzielnię energetyczną i jej członków **w stosunku** ilościowym **1 do 0,6**;
  - wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej przez wszystkich wytwórców i odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej **na podstawie danych pomiarowych**.
2. **OSD przekazuje** sprzedawcy energii, **dane pomiarowe obejmujące godzinowe ilości energii elektrycznej wprowadzonej i pobranej z jego sieci** dystrybucyjnej przez **wszystkich wytwórców i odbiorców energii elektrycznej** spółdzielni energetycznej po wcześniejszym sumarycznym bilansowaniu ilości energii wprowadzonej i pobranej z sieci dystrybucyjnej z wszystkich faz dla trójfazowych instalacji.

Spółdzielnia Energetyczna- obowiązki OSD

OSD, z którym zamierza współpracować spółdzielnia energetyczna, **jest obowiązany** niezwłocznie:

1) **zawrzeć** ze spółdzielnią energetyczną **umowę o świadczenie usług dystrybucji**, która w szczególności określi zasady:

a) **świadczenia usług dystrybucji** na rzecz spółdzielni energetycznej i jej członków,

b) wyznaczania i udostępniania **danych pomiarowych**;

2) **zawrzeć z wybranym przez spółdzielnię energetyczną sprzedawcą umowę o świadczenie usług dystrybucji** lub dokonać zmiany zawartej umowy w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń ze spółdzielnią energetyczną, **w terminie 21 dni** od dnia złożenia wniosku o zawarcie lub zmianę takiej umowy przez wybranego sprzedawcę.

Spółdzielnia Energetyczna- zwolnienia z opłat

Od ilości energii elektrycznej rozliczonej spółdzielnia energetyczna **nie uiszcza:**

- na rzecz sprzedawcy **opłat z tytułu jej rozliczenia,**
- **opłat za usługę dystrybucji,** których wysokość zależy od ilości pobranej energii elektrycznej przez wszystkich wytwórców i odbiorców spółdzielni energetycznej; opłaty te są uiszczane przez sprzedawcę wobec operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego, do sieci którego przyłączone są instalacje odnawialnego źródła energii i instalacje wszystkich odbiorców spółdzielni energetycznej.

Spółdzielnia Energetyczna- zwolnienia z opłat

W odniesieniu do ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej:

1) **nie nalicza się i nie pobiera:**

a) **opłaty OZE**, o której mowa w art. 95. ust. 1,

b) **opłaty mocowej** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy,

c) **opłaty kogeneracyjnej** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji;

2) **nie stosuje się** obowiązków, o których mowa w:

a) art. 52 ust. 1 (**umorzenia świadectw pochodzenia lub uiszczenia opłaty zastępczej**),

b) art. 10 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. **o efektywności energetycznej** (przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej lub umarzenie świadectw efektywności energetycznej);

3) **podlega zwolnieniu od podatku akcyzowego**, pod warunkiem że łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii spółdzielni energetycznej nie przekracza 1 MW.

Spółdzielnia Energetyczna- rozpoczęcie działalności

1. Przedmiotem działalności spółdzielni energetycznej może być wytwarzanie energii elektrycznej lub ciepła, lub biogazu w instalacjach odnawialnego źródła energii stanowiących własność spółdzielni energetycznej lub jej członków.
2. Spółdzielnia energetyczna może podjąć działalność po zamieszczeniu jej danych w wykazie spółdzielni energetycznych.
3. Wykaz spółdzielni energetycznych prowadzi Dyrektor Generalny KOWR.
4. Obowiązek rozliczenia spółdzielni energetycznej przez sprzedawcę energii powstaje od dnia zamieszczenia przez Dyrektora Generalnego KOWR danych spółdzielni energetycznej w wykazie i trwa przez okres znajdowania się danych spółdzielni w tym wykazie.

Spółdzielnia Energetyczna- przepisy wykonawcze

Minister właściwy do spraw energii w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres oraz sposób dokonywania rejestracji danych pomiarowych oraz bilansowania ilości energii,
- 2) szczegółowy sposób dokonywania rozliczeń z uwzględnieniem cen i stawek opłat w poszczególnych grupach taryfowych stosowanych wobec spółdzielni energetycznej i poszczególnych jej członków,
- 3) szczegółowy zakres oraz sposób udostępnienia danych pomiarowych między przedsiębiorstwami energetycznymi oraz między przedsiębiorstwami energetycznymi a spółdzielnią energetyczną,
- 4) szczegółowy podmiotowy zakres spółdzielni energetycznej - mając na uwadze potrzebę ujednoczenia sposobu dokonywania rozliczeń oraz ochronę ich interesów, a także bezpieczeństwo i niezawodne funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego.

Prosument wirtualny energii odnawialnej

Projekt poselski

„27b) **prosument wirtualny** energii odnawialnej - **odbiorcę końcowego** wytwarzającego energię elektryczną **wyłącznie z odnawialnych źródeł energii na własne potrzeby** w instalacji odnawialnego źródła energii **przyłączonej do sieci** dystrybucyjnej **w innym miejscu niż miejsce dostarczania energii elektrycznej** do tego odbiorcy, która jednocześnie nie jest przyłączona do sieci dystrybucyjnej za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, **wytwarzanie to nie stanowi** ponadto przedmiotu **przeważającej działalności gospodarczej** określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej;

Prosument zbiorowy energii odnawialnej

Projekt poselski

27c) **prosument zbiorowy** energii odnawialnej – odbiorcę końcowego wytwarzającego energię elektryczną **wyłącznie z odnawialnych źródeł energii** na własne potrzeby **w mikroinstalacji** lub małej instalacji **przyłączonej do sieci** dystrybucyjnej **za pośrednictwem wewnętrznej instalacji elektrycznej budynku wielolokalowego**, pod warunkiem że w przypadku odbiorcy końcowego niebędącego odbiorcą energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, wytwarzanie to nie stanowi ponadto przedmiotu przeważającej działalności gospodarczej określonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej;”

Prosument energii odnawialnej

Obecnie

- 1. "Magazynowanie" niewykorzystanej energii w sieci do 12 miesięcy od daty jej wprowadzenia do sieci**
- 2. Rozliczanie pobranej energii z sieci w stosunku:**
  - 1 : 0,8 – instalacja do 10 kW**
  - 1 : 0,7 – instalacja powyżej 10 kW**
- 3. Zwolnienie z opłat za usługę dystrybucji**

Propozycje zmian

- 1. Rozliczenie energii czynnej w stosunku 1 : 1**
- 2. Opłata za usługę dystrybucji za „zawróconą” energię**
- 3. Rabat 15% od kwoty za dystrybucję - poza przedsiębiorcami**

Dziękuję za uwagę

Tomasz Koprowiak

Pełnomocnik Zarządu
Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej

tomasz.koprowiak@gmail.com

www.sgpeo.pl

Tel. 604 258 509